

prima instanță – A. Cerbu
instanța de apel – E. Ababei, A. Garbuz, N. Chircu

dosarul nr. 3ra-1783/16

Î N C H E I E R E

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Voloșeniuc Oxana împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 04 octombrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea Judecătoriei Bălți din 16 martie 2016

c o n s t a t ă

La 09 iulie 2015 Voloșeniuc Oxana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 14 decembrie 2013 a încheiat căsătoria cu Formusatii Andrei, iar din căsătorie au un copil - Varvara, născută la 30 mai 2014.

Sușține că s-a aflat la evidență la instituțiile medico-sanitare din Republica Moldova și, deci, a obținut dreptul la concediu prenatal și postnatal, și la indemnizația de maternitate.

Până la acordarea concediului de maternitate s-a aflat la întreținerea soțului pe parcursul a câțiva ani de zile.

Conform art. 16 al. (1) al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, asiguratele, soțiile aflate la întreținerea soților salariați și șomerele care s-au aflat la evidență în instituțiile medico-sanitare din Republica Moldova, care au dreptul la concediu de maternitate, ce include concediul prenatal și concediul postnatal, beneficiază de indemnizație de maternitate.

Potrivit actului nr. 3-462272 din 30 septembrie 2014 întocmit de Inspectoratul Fiscal de Stat Bălți, la ÎI „Voloșeniuc Oxana” pentru perioada supusă controlului 01 ianuarie 2010 – 26 septembrie 2014 impozitul pe venit reținut la sursa de plată nu s-a constatat, de asemenea nu au fost reținute impozite pe venit din salariu.

La situația din 26 septembrie 2014, conform datelor din fișa contului personal a contribuabilului, la compartimentul 111/1 „impozite pe venit din plățile salariale” nu s-a constatat sold pentru perioada 01 ianuarie 2010 – 26 septembrie 2014, fapt ce demonstrează lipsa veniturilor ÎI „Voloșeniuc Oxana” și ale reclamantei personal ca fondator al întreprinderii.

Indică că s-a aflat la întreținerea soțului asigurat și, deci, beneficiază de indemnizația de maternitate, iar în concediu de maternitate s-a aflat în perioada 14 aprilie 2014 – 13 august 2014.

La 02 aprilie 2015 s-a adresat cu cerere către CTAS Bălți pentru a-i fi acordată indemnizația de maternitate, însă la 09 iunie 2015 pîrîtul i-a respins cererea ca neîntemeiată.

Cere reclamanta de a fi obligat pîrîtul de a-i acorda indemnizația de maternitate pentru întreaga perioadă a concediului de maternitate 14 aprilie 2014 – 13 august 2014.

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălți din 16 martie 2016, a fost admisă acțiunea și obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a acorda lui Oxana Voloșeniuc indemnizația de maternitate pentru perioada 14 aprilie 2014-17 august 2014 ca soție aflată la întreținerea soțului asigurat.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 04 octombrie 2016, a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărîrea Judecătoriei Bălți din 16 martie 2016.

La 02 noiembrie 2016 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii lui Oxana Voloșeniuc ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat că, art. 16 al. (1) și al. (5) al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004 prevede modul de acordare a indemnizației de maternitate soției aflate la întreținerea soțului asigurat. Astfel, conform noimei enunțate, asiguratele, soțiile aflate la întreținerea soților salariați și șomerele care s-au aflat la evidență în instituțiile medico-sanitare din Republica Moldova, care au dreptul la concediu de maternitate, ce include concediul prenatal și concediul postnatal, beneficiază de indemnizație de maternitate. În sensul prezentului articol, se consideră că soția se află la întreținerea soțului asigurat dacă pe parcursul a 9 luni consecutive premergătoare lunii acordării concediului de maternitate nu a fost încadrată în niciuna dintre situațiile prevăzute la art.4 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale sau dacă și-a pierdut statutul de asigurat în această perioadă din motive ce nu i se pot imputa (art.86, alin.(1), lit.b), c), d), f), x) și y) din Codul muncii), fapt confirmat prin carnetul de muncă și prin declarația scrisă pe propria răspundere că nu este persoană asigurată.

Conform art. 7 al. (1) al legii date, baza de calcul al indemnizațiilor de asigurări sociale prevăzute la art.5 alin.(1) lit.a), b), d) și g) și art.15 alin.(1) lit.a) o

constituie venitul mediu lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, venit din care au fost calculate contribuții individuale de asigurări sociale.

Modalitatea detaliată privind acordarea indemnizației de maternitate este prevăzută de Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005.

Cererea intimatei de acordare a indemnizației de maternitate ca soție aflată la întreținerea soțului asigurat a fost respinsă, deoarece aceasta nu se încadrează în prevederile legale pentru a beneficia de prestația socială pretinsă.

Or, riscul asigurat al intimatei (concediul de maternitate) a survenit la data de 14 aprilie 2014. Deci, în scopul constatării dacă intimata a realizat sau nu venit asigurat în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, care la caz constituie 14 aprilie 2013 – 14 aprilie 2014, a fost accesat Registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale ținut de CNAS și s-a constatat că intimata în ultimele 12 luni premergătoare lunii producerii riscului asigurat a achitat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii către bugetul asigurărilor sociale de stat în formă de taxă fixă ca întreprinzător individual, intimata în perioada respectivă fiind asociatul unic al ÎI „Voloșeniuc Oxana”.

Conform Anexei nr. 3 pct. 1.5 din Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013 nr. 250 din 08 noiembrie 2012 și Anexa nr. 3 pct. 1.5 din Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014 nr. 329 din 23 decembrie 2013, întreprinzătorii individuali achită un tarif al contribuției de asigurări sociale obligatorii pentru asigurare individuală. Tipul prestației sociale asigurate fiind – pensia minimă pentru limită de vârstă (stagiul de cotizare) și ajutorul de deces.

Instanța în motivarea soluțiilor adoptate au indicat că lipsa veniturilor de la întreprinderea individuală în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat au constituit temei de a-i admite acțiunea acesteia, fără însă a ține cont de faptul că aceasta se încadrează la situația prevăzută de art. 4 al. (3) lit. a) al Legii nr. 489 din 08 iulie 1999, adică din categoria persoanelor asigurate obligatoriu.

Deci, intimata fiind asociatul unic al ÎI „Voloșeniuc Oxana” și achitând contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii către bugetul asigurărilor sociale de stat, exclude asocierea acesteia cu noțiunea de „soție aflată la întreținerea soțului asigurat”.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizând actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurentului se limitează la situația de apreciere de către instanța de apel a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele anexate la materialele cauzei, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în esența lor, sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, cărora instanța le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Nu sunt relevante argumentele recurentului precum că, intimata fiind asociatul unic al ÎI „Voloșeniuc Oxana” și achitînd contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii către bugetul asigurărilor sociale de stat, exclude asocierea acesteia cu noțiunea de „soție aflată la întreținerea soțului asigurat”.

Or, în sensul art. 16 al. (5) al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, se consideră că soția se află la întreținerea soțului asigurat dacă pe parcursul a 9 luni consecutive premergătoare lunii acordării concediului de maternitate nu a fost încadrată în niciuna dintre situațiile prevăzute la art.4 al Legii privind sistemul public de asigurări sociale sau dacă și-a pierdut statutul de asigurat în această perioadă din motive ce nu i se pot imputa (art.86, alin.(1), lit.b), c), d), f), x) și y) din Codul muncii), fapt confirmat prin carnetul de muncă și prin declarația scrisă pe propria răspundere că nu este persoană asigurată.

Art. 4 al. (3) lit. a) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999 prevede că, în sistemul public sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii, asociatul unic, comanditar, acționar sau manager în societate comercială cu care

nu a încheiat contract individual de muncă doar dacă persoana realizează un venit anual echivalent cu cel puțin 4 salarii medii lunare pe economie.

Potrivit actului de control al Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Bălți din 30 septembrie 2014 rezultă că, ÎI „Voloșeniuc Oxana” pe parcursul anilor 2010-2014 nu a realizat careva venituri, iar contribuțiile de asigurări sociale achitate de întreprinderea individuală în bugetul asigurărilor sociale de stat nu poate fi egalată cu noțiunea de „venit anual echivalent cu cel puțin 4 salarii medii lunare pe economie”, prevăzută ca condiție expresă în art. 4 al. (3) lit. a) al Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999 în vederea determinării intimatei ca persoană asigurată obligatoriu.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat